

“Joods Maatschappelijk Werk is in de afgelopen maanden onderwerp geweest van artikelen in de dagbladers. Wij voelen ons daarbij ten onrechte in een kwaad daglicht gesteld. Begin juli verscheen een aantal artikelen. ‘Geld Joodse oorlogswezen verdwenen’ stond op de voorpagina van ‘Trouw’. ‘Van wie zijn de joodse miljoenen?’ kopte ‘Het Parool’. In deze en andere artikelen die in deze periode verschenen, werden ernstige beschuldigingen geuit richting JMW. Personen schroomden daarbij niet de waarheid te verdraaien. Orthodox-joodse organisaties hebben een rechtszaak tegen JMW aangespannen. Daartoe behoort een aantal organisaties dat delen van het vermogen naar zich toe wil trekken. Deze organisaties beschadigen daarmee niet alleen JMW, maar allen die zich tot JMW wenden voor hulp en bijstand. JMW wil een transparante organisatie zijn. Het is dan ook tijd om zaken recht te zetten. Onderstaand de feiten.

Publicatie - Het Parool: ‘strijd om joodse miljoenen’ (20 juli 2004) *Vijftien orthodox-joodse organisaties hebben juridische procedures tegen JMW gestart, omdat JMW op het punt zou staan zich geld, dat toebehoort aan Joodse voogdij-instellingen, toe te eigenen.*

De feiten.

In 1947 is JMW opgericht met als doel ‘de gehele sociale zorg aan de Joden in Nederland uit te oefenen en te coördineren’. Aanvankelijk echter bleven verschillende Joodse instellingen voor voogdij en jeugdhulpverlening, waarvan de meeste van voor de oorlog dateren, nog zelfstandig hun werkzaamheden uitoefenen. In 1950, als een deel van de oorlogswezen volwassen is geworden, start een fusieproces waardoor vier organisaties voor jeugdzorg gaan samenwerken onder de naam ‘Gefusioneerde Joodse Instellingen voor Kinderbescherming’. Vanaf de jaren 1970 werken deze instellingen samen met JMW. In 1981 neemt JMW het werk van deze instellingen geheel over. Alle werkzaamheden van deze instellingen worden sindsdien door JMW uitgevoerd.

De instellingen die vanaf 1981 onder JMW zijn komen te vallen, droegen niet alleen hun werk over aan JMW, maar ook het beheer van hun vermogen. Deze vermogens werden gevoegd bij dat van JMW en werden naderhand ondergebracht in de steunstichting ‘Samenwerkingsverband JMW’. Dit gecombineerde vermogen was bestemd voor de ‘gehele sociale zorg aan de Joden in Nederland’. Uit pieteit met het – vooroorlogse – verleden bleven de voogdij-instellingen nog wel juridisch bestaan, maar hun bestuur werd sindsdien gevoerd door JMW. Meer dan twintig jaar werd door het Algemeen Bestuur van JMW het gecombineerde vermogen aangewend voor de gehele sociale zorg die JMW verleent. In dat Algemeen Bestuur was vrijwel geheel Joods Nederland vertegenwoordigd.

Als uitvloeisel van een bestuurlijke reorganisatie besloot het Algemeen Bestuur in 2001/02 tot een wijziging van de statuten van JMW en het ‘Samenwerkingsverband JMW’. Kort na dit besluit werd geconstateerd dat een aantal van de instellingen in juridische zin ‘in staat van ontbinding’ verkeert omdat ze geen verenigingsleden meer hebben. JMW heeft vervolgens onafhankelijk juridisch advies ingewonnen. Op grond van dit advies wordt tot een juridische fusie van de voormalige zelfstandige voogdij-instellingen met ‘Samenwerkingsverband JMW’ besloten. Met die handelwijze wordt de juridische situatie in lijn gebracht met de al lang bestaande feitelijke praktijk. Door een juridische fusie verandert er voor derden niets. Alle rechten en verplichtingen van de fuserende instellingen gaan over op het ‘Samenwerkingsverband JMW’, dat ook het gecombi-

neerde vermogen voor JMW beheert. Dit vermogen werd en wordt aangewend voor het werk van JMW. Overigens, mocht JMW ooit geheel ophouden Joods maatschappelijk werk uit te voeren, dan schrijven de statuten van ‘Samenwerkingsverband JMW’ voor dat het eventueel resterende vermogen dat van de fuserende instellingen afkomstig is, zal worden aangewend in lijn met de doelen van die instellingen.

Publicatie – Trouw 3 juli 2004: ‘geld Joodse oorlogswezen verdwenen’

In een aantal krantenartikelen wordt gesuggereerd dat gelden van oorlogswezen zijn verdwenen. JMW wordt ervan beschuldigd dat het geen opening van zaken geeft.

De feiten.

Al enige jaren wordt JMW, als opvolger van verschillende Joodse voogdij-instellingen, benaderd met vragen over het beheer van (geërfde) gelden van minderjarigen. Die vragen zijn van uiteenlopende aard.

JMW getroost zich altijd grote moeite de vragen tot tevredenheid van de vragenstellers te beantwoorden. Een probleem is echter dat delen van het archief na het aflopen van de bewaartermijn in de jaren zeventig door de toenmalig verantwoordelijke voogdij-instellingen zijn vernietigd. Inmiddels loopt er in opdracht van het ‘Israël Instituut voor Onderzoek naar Verdwenen Joods Bezit tijdens de Holocaust’ een wetenschappelijk onderzoek naar het vermogensbeheer van voogdij-instellingen. JMW juicht dit onderzoek toe. Het onderzoek wordt verricht door Elma Verhey, onderzoeksjournaliste van Vrij Nederland en auteur van het gezaghebbende boek ‘Om het Joodse kind’ en historica Pauline Micheels, auteur van de in 2002 verschenen biografie over de Joodse industrieel Bernard van Leer. De integriteit en deskundigheid van beide onderzoekers zijn onomstreden. Hun onderzoek naar de voogdij-instellingen wordt in 2005 gepubliceerd. Hopelijk geeft het onderzoek antwoord op eventueel onbeantwoorde vragen. Om die reden heeft JMW de onderzoekers alle medewerking verleend, onder meer door hen alle nog beschikbare archieven te laten raadplegen.

Er zijn personen die de onafhankelijkheid van dit onderzoek bij voorbaat in twijfel trekken. Door JMW is gevraagd naar hun redenen daarvoor. Daarop is geen reactie ontvangen.

Van recente datum zijn berichten in de media waarin één persoon de voormalige voogdij-instellingen beschuldigt gelden van erfenissen te hebben achtergehouden en dat er stukken zijn vervalst.

De feiten.

Archief Philip Staal

De genoemde persoon motiveert zijn algemene beschuldiging aan het adres van ‘alle’ Joodse voogdij-instellingen aan de hand van zijn ‘eigen’ zaak tegen één voogdij-instelling. JMW mag als hulpverleningsorganisatie geen informatie naar buiten brengen over individuele cliënten. Aan deze gedragsregel kan en wil JMW niet tornen. De klager heeft zelf in ruimere kring bekendheid gegeven aan zijn beschuldiging aan het adres van JMW. Op vragen uit de Joodse gemeenschap naar aanleiding van deze beschuldigingen heeft JMW, om bovenvermelde privacy redenen, niet gereageerd. Nadat de klager de naam van JMW ook in de pers in diskrediet bracht, is de klager toestemming gevraagd om in dit specifieke geval van de gedragsregel ontheven te worden. Dit verzoek is door klager geweigerd. Dit beperkt uiteraard de mogelijkheden van JMW tot het geven van openheid. JMW heeft uitvoerig onderzoek verricht waarbij een aantal specialisten is ingeschakeld, onder wie een forensisch accountant. Aanwijzingen dat de erfenis niet is uitgekeerd werden niet gevonden. Integendeel, er zijn sterke aanwijzingen dat de erfenis correct is beheerd en volledig is uitgekeerd.

Publicatie - Het Parool (20 juli 2004): ‘het bestaansrecht van JMW’. *Het Parool: ‘JMW moet bewijzen dat het nog bestaansrecht heeft’. ‘Als het niet meer joods is, kun je het net zo goed onderbrengen bij zorgkoepel Alcides’.*

De feiten.

Van de ruim 40.000 Joden in Nederland heeft 43% ooit een beroep gedaan op JMW. In 2003 wendden ruim 2.300 cliënten zich tot JMW voor psychosociale hulpverlening. 3.500 mensen namen deel aan door JMW georganiseerde Joodse sociaal-culturele activiteiten en 740 huishoudens deden een beroep op JMW’s thuiszorg in Amsterdam. Daarnaast verschaft JMW de laatste vier jaar, op basis van het Liro- en Jokosarchief, aan bijna 5.500 personen informatie over hoe zij of hun familie door de nazi’s werden beroofd. Ook buiten de hiervoor genoemde aantallen staan de ruim tweeduizend huishoudens aan wie JMW in diezelfde jaren hulp bood bij het doen van een aanvraag bij één der buitenlandse fondsen ten bate van slachtoffers van de Sjoa.

**Stichting Joods Maatschappelijk Werk
De Lairessestraat 145-147,
1075 HJ Amsterdam, Tel. 020-577 65 77,
Email jmw@joodswelzijn.nl**

JMW is een actieve Joodse organisatie die zich ten doel stelt de gehele Joodse gemeenschap van dienst te zijn. Met relatief beperkte middelen bieden wij een breed pakket van zorg aan waarmee wordt voorzien in een grote behoefte!. Het huidige politieke klimaat werkt, zoals vorig jaar nog bleek toen de minister met een rigoureuze bezuiniging het voortbestaan van JMW bedreigde, bepaald niet mee om onze doelstellingen te realiseren. In toenemende mate moeten we onze toevlucht nemen tot bezuinigingsmaatregelen en vormt het nu betwiste vermogen de financiële ruggengraat van de organisatie. In dat klimaat spant JMW zich meer dan ooit in om haar ambities waar te maken. Daarom voelen wij als JMW ons door de aantijgingen in de media gekwetst en aangetast in onze goede naam: medewerkers en vrijwilligers werken dag in dag uit, jaar na jaar, met het doel de gemeenschap van dienst te zijn, de pijn van het verleden te verzachten en te bouwen aan de toekomst van de Joden in Nederland.”

Namens heel JMW wens ik u een gezond en voorspoedig 5765 toe, met vrede in Israël en welzijn binnen onze gemeenschap!

Stichting Joods Maatschappelijk Werk, Hans Vuijsje, Algemeen directeur-bestuurder

